

Elżbieta Małgorzata Moskal



**Porty  
w Szczecinie  
i Świnoujściu**  
naszą bramą do Europy

**Materiały dydaktyczne**

Szczecin 2017



## Elżbieta Małgorzata Moskal

Urodzona w 1963 roku w Kielcach. Z wykształcenia mgr inż. elektryk, z zamiłowania informatyk. Z wyboru nauczyciel przedmiotów: zawodowych przedsiębiorczych i Informatycznych. Absolwentka Wydziału Elektrycznego Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach.

Od początku swojej kariery zawodowej związana ze szkolnictwem zawodowym – początkowo jako pracownik naukowy Wydziału Elektrycznego Politechniki Świętokrzyskiej, a następnie w Wydziale Informatyki Politechniki Świętokrzyskiej (obecnie Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny). Były doradca metodyczny przedsiębiorców zawodowych.

Od 2012 roku pełni funkcję dyrektora Zachodniopomorskiego Centrum Edukacji Morskiej i Politechnicznej, placówki kształcącej na poziomie branży morskiej i odradającej się przemysłu stoczniowego. Członek Zespołu ds. Gospodarki Morskiej i Logistyki Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Szczecin.

**Elżbieta Małgorzata Moskal „Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy – materiały dydaktyczne”, Szczecin 2017**

**Copyright © Elżbieta Małgorzata Moskal & Fundacja TPE**

**Wydawca:** Fundacja „Towarzystwo Projektów Edukacyjnych”

**Wydawnictwo:** nonomnis.pl

**Projekt graficzny i skład:** Przemysław Banasiewicz

**Patronat:** Marek Gróbarczyk, minister gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej

**Publikacja została wydana dzięki wsparciu finansowemu:**

Zarządu Morskich Portów Szczecin i Świnoujście, Szczecińskiego Parku Przemysłowego, Polskich Terminali SA oraz MS TFI, Partnerem oświatowym projektu są Zachodniopomorski Kurator Oświaty i Sekcja Oświaty Regionu Zachodniopomorskiego NSZZ „Solidarność”

**ISBN 978-83-63139-42-1**

# PORTY W SZCZECINIE I ŚWINOUJŚCIU NASZĄ BRAMĄ DO EUROPY

## SCENARIUSZ LEKCJI

**TEMAT:** Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy  
**GRUPA DOCELOWA:** uczniowie gimnazjum i liceum

**CZAS TRWANIA:** 45 minut

### I. Cele ogólne:

Celem ogólnym lekcji jest przedstawienie uczniom historii rozwoju i znaczenia Portów Morskich Szczecin – Świnoujście dla rozwoju regionu Pomorza Zachodniego.

### II. Cele szczegółowe:

Po zakończonej lekcji uczeń:

- wymienia etapy rozwoju portu w Szczecinie w okresie do zakończenia II wojny światowej,
- wymienia etapy rozwoju portu w Świnoujściu w okresie do zakończenia II wojny światowej,
- wymienia etapy rozwoju portów w Szczecinie i Świnoujściu po przekazaniu ich administracji polskiej po zakończeniu II wojny światowej,
- wymienia minimum trzy daty związane z powojenną historią rozwoju portów Szczecin i Świnoujście,
- wymienia minimum trzy zawody portowe,
- identyfikuje się z regionem, w którym uczy się i mieszka,
- potrafi wypowiedzieć się na zadany temat,
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji,
- współpracuje w zespole.

### III. Metody pracy:

- pogadanka,
- metoda pogładowa – praca z filmem,
- metoda Jigsaw,
- mapa myśli.

#### IV. Formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca grupowa.

#### V. Środki dydaktyczne:

- broszura „Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy”,
- film dołączony do materiałów dydaktycznych,
- arkusz testu sprawdzającego nabytą w trakcie lekcji wiedzę,
- komputer,
- projektor.

#### VI. Czas realizacji:

Czas trwania	Zadanie	Uwaga
2 minuty	<ul style="list-style-type: none"><li>• Nauczyciel wcześniej przygotowuje salę do pracy w grupach</li></ul> Czynności organizacyjne	
5 minut	Sformułowanie tematu i wprowadzenie do tematu. <ul style="list-style-type: none"><li>• Nauczyciel wprowadza uczniów w formie krótkiej pogadanki w tematykę związaną z największymi portami Pomorza Zachodniego. Korzystając z mapy geograficznej, wskazuje położenie najważniejszych portów morskich. W kilku słowach wyjaśnia, dlaczego zajmują się tym tematem: wskazuje na kierunek rozwoju województwa, konieczność poznania potencjalnego rynku pracy przez absolwentów gimnazjum i znaczenia wiedzy zdobytej na lekcji do wyboru dalszej drogi edukacyjnej, a w przyszłości zawodowej. Wymienia nazwy zawodów portowych.</li></ul>	
3 minuty	<ul style="list-style-type: none"><li>• Nauczyciel dokonuje podziału na 4-osobowe grupy i wyjaśnia metody pracy w grupach.</li><li>• Nauczyciel rozdaje broszurę „Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy”, informuje uczniów, że praca oparta będzie na informacjach zawartych w broszurze i filmie stanowiącym jej uzupełnienie, oraz przedstawia cztery zagadnienia do przeanalizowania przez poszczególne grupy uczniów w grupie:</li></ul>	

16 minut	<ul style="list-style-type: none"><li>• Prezentacja filmu. Podczas prezentacji uczniowie mogą sporządzać notatki dotyczące tematów przydzielonych im do opracowania, przygotowując się do dyskusji w grupach „ekspertów”. Mogą do tego celu wykorzystać przygotowane wcześniej arkusze z mapami myśli.</li></ul>	
10 minut	<ul style="list-style-type: none"><li>• Zajęcia prowadzone są metodą aktywizującą Jigsaw. Uczniowie pracują w grupach tzw. eksperckich. Każda grupa dostaje do przestudiowania inną część lub inny aspekt tematu, działu programowego itp. Grupy mają za zadanie przedyskutować, rozpracować swoją część wiedzy. Każda osoba w grupie musi na tyle dobrze zrozumieć zagadnienie, żeby móc wytłumaczyć je innej grupie uczniów.</li><li>• Każdy członek zespołu opracowuje swój temat (3 minuty). Uzupełnia mapę myśli.</li><li>• Członkowie grup opracowujący te same tematy spotykają się w grupach „ekspertów”, dyskutują na przydzielony im temat, wyjaśniają wątpliwości, porządkują zdobytą wiedzę, planują, w jaki sposób efektywnie nauczyć kolegów ze swojej grupy oparowanej przez siebie partii materiału. Proponują po dwa pytania sprawdzające z każdego tematu, które umożliwią sprawdzenie stopnia opanowania tematu (3 minuty).</li><li>• Uczniowie wracają do macierzystych grup. Następnie wzajemnie uczą się, przekazując zdobyte informacje (4 minuty).</li></ul>	

4 minuty	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uczniowie odpowiedziałni za opracowanie danego tematu zadają pytania. W ten sposób uczniowie samodzielnie kontrolują stopień opanowania całości materiału przez poszczególne uczniów. Oceniają wiedzę dotyczącą całego tematu. Proponują oceny za aktywność grupy.</li> </ul>	
3 minuty	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nauczyciel podsumowuje lekcję i ocenia aktywność uczniów.</li> </ul>	
2 minuty	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nauczyciel przedstawia i omawia zadanie domowe.</li> </ul>	

### VII. Zadanie domowe:

1. W ramach pracy domowej należy sporządzić w zeszytcie notatkę na podstawie uzyskanych w trakcie lekcji informacji oraz na podstawie broszury.
2. Dla chętnych:
  - Scharakteryzuj dwa wybrane przez siebie zawody portowe.
  - Rozwiąż test sprawdzający wiedzę zdobytą w trakcie zajęć i poszerzoną w domu na podstawie broszury.

## SCENARIUSZ LEKCJI

**TEMAT:** Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy  
**GRUPA DOCELOWA:** uczniowie gimnazjum i liceum  
**CZAS TRWANIA:** 90 minut

### I. Cele ogólne:

Celem ogólnym lekcji jest przedstawienie uczniom historii rozwoju i znaczenia Portów Morskich Szczecin – Świnoujście dla rozwoju regionu Pomorza Zachodniego.

### II. Cele szczegółowe:

Po zakończonej lekcji uczeń:

- wymienia etapy rozwoju portu w Szczecinie w okresie do zakończenia II wojny światowej;
- wymienia czynniki wpływające na rozwój portu w Szczecinie w okresie do zakończenia II wojny światowej,
- wymienia etapy rozwoju portów w Szczecinie i Świnoujściu po przekazaniu ich administracji polskiej po zakończeniu II wojny Światowej,
- wymienia minimum trzy daty związane z powojenną historią rozwoju portów Szczecin i Świnoujście,
- ocenia znaczenie środowiska portowego w doprowadzeniu do zmiany sytuacji politycznej i gospodarczej w Polsce,
- wymienia atuty polskich portów morskich Szczecin i Świnoujście wpływające w chwili obecnej na możliwości rozwojowe regionu Pomorza Zachodniego,
- charakteryzuje wybrane zawody portowe,
- potrafi wypowiedzieć się na zadany temat,
- odpowiednio argumentuje swoje stanowisko.

### III. Metody pracy:

- pogadanka,
- metoda pogładowa – praca z filmem,
- metoda grup roboczych i prezentacyjnych,
- mapa myśli.

### IV. Formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca grupowa.

## V. Środki dydaktyczne:

- broszura „Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy”
- film dołączony do materiałów dydaktycznych,
- arkusz testu sprawdzającego nabytą w trakcie lekcji wiedzę,
- komputer,
- projektor.

## VI. Przebieg lekcji:

Czas trwania	Zadanie	Uwaga
3 minuty	Czynności organizacyjne.	
10 minut	Sformułowanie tematu i wprowadzenie do tematu. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nauczyciel wprowadza uczniów w formie krótkiej pogadanki w tematykę związaną z największymi portami Pomorza Zachodniego. Korzystając z mapy geograficznej, wskazuje położenie najważniejszych portów morskich. Wyjaśnia w kilku słowach kierunki rozwoju województwa zachodniopomorskiego w branży stoczniowej. W kilku słowach wyjaśnia, dlaczego zajmują się tym tematem: wskazuje na konieczność poznania potencjalnego rynku pracy przez absolwentów gimnazjum i znaczenie wiedzy zdobytej na lekcji do wyboru dalszej drogi edukacyjnej, a w przyszłości zawodowej.</li> </ul>	
5 minuty	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nauczyciel dokonuje podziału na 6 grup i wyjaśnia metody pracy w grupach metoda grup roboczych i prezentacyjnych.</li> <li>• Nauczyciel rozdaje broszurę „Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy”. Informuje uczniów, że praca oparta będzie na informacjach zawartych w broszurze i filmie stanowiącym jej uzupełnienie, oraz przedstawia cztery zagadnienia do przeanalizowania przez uczniów w grupie:           <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Grupa I: Etapy rozwoju i czynniki wpływające na rozwój portu w Szczecinie przed II wojną światową.</li> </ol> </li> </ul>	

16 minut	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tematy prezentowane są przez cały okres trwania lekcji na ekranie w formie mapy myśli.</li> <li>• Nauczyciel rozdaje uczniom mapy myśli, które postużą im do sporządzania notatek.</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>2. Grupa II: Etapy rozwoju i czynniki wpływające na rozwój portu w Świnoujściu przed II wojną światową.</li> <li>3. Grupa III: Porty Szczecina i Świnoujście w powojennej Polsce.</li> <li>4. Grupa IV: Stocznio w protestach robotniczych po drugiej wojnie światowej.</li> <li>5. Grupa V: Perspektywy rozwoju portów Szczecina – Świnoujście.</li> <li>6. Grupa VI: Charakterystyka zawodów stoczniowych.</li> </ol>	
40 minut	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uczniowie, pracując w grupach roboczych, zapoznają się z przydzielonymi im materiałami, robią notatki (mapa myśli), przygotowują się do zapoznania kolegów z innych grup ze zdobytymi informacjami; nauczyciel nadzoruje pracę grup (czas trwania 10 minut).</li> <li>• Uczniowie (zgodnie z przyjętymi założeniami) zmieniają grupy (np. z osoby z każdej grupy przechodzą do nowych zespołów), dzieli się rezultatami swej pracy. Nauczanie kolegów odbywa się w nowych grupach (prezentacyjnych). Uczniowie przekazują kolegom, czego się dowiedzieli, oraz uzyskują od kolegów nowe informacje; sporządzają też notatki (powinny one zawierać informacje, kto był „nauczycielem” danego zagadnienia); praca w nowych grupach trwa ok. 7 minut – po 7 minutach sytuacja powtarza się (trwa wymiana składów grup).</li> </ul>		
5 minut	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nauczyciel podsumowuje lekcję, odwołując się do materiału filmowego, i zachęca uczniów do kontynuowania nauki w szkołach przygotowujących kadry morskie, wskazując na braki kadrowe i potrzeby branży morskiej.</li> </ul>		

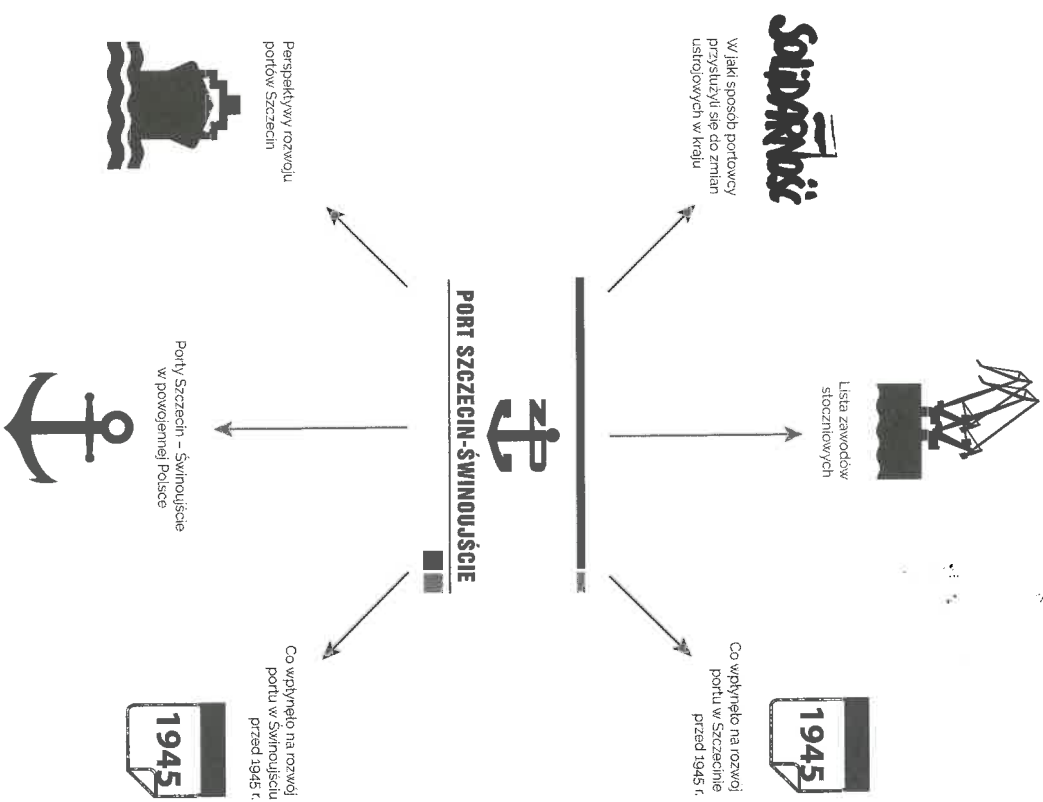
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Nauczyciel ocenia aktywność uczniów wg wcześniej ustalonych kryteriów. Można wziąć szczególnie pod uwagę przy ocenie – uczniów „nauczycieli” w grupach prezentacyjnych.</li> </ul>	
8 minut	<ul style="list-style-type: none"> <li>Test sprawdzający wiedzę zdobyta podczas zajęć (załącznik nr 2 – przykładowy test wiedzy). Ewaluacja przeprowadzona może być w jednej z trzech form:             <ol style="list-style-type: none"> <li>Uczniowie rozwiązują test pisemnie,</li> <li>Nauczyciel kieruje ustnie pytania do uczniów</li> <li>Uczniowie w parach zadają sobie nawzajem pytania testowe.</li> </ol> </li> </ul>	
2 minuty	Omówienie zadania domowego.	

### VII. Zadanie domowe:

Na podstawie dostępnych materiałów oraz źródeł internetowych opisz znaczenie programu „12,5 metra dla Szczecina” dla rozwoju miasta Szczecin i regionu Pomorza Zachodniego.

### Załączniki do materiałów dydaktycznych

#### Załącznik 1 – Mapa myśli





## Załącznik 2 – Test wiedzy z kluczem odpowiedzi

Polskie Porty w Szczecinie i Świnoujściu	Imię
	Nazwisko
	Klasa

Zaznacz prawidłową odpowiedź poprzez wstawienie znaku x w odpowiednim kwadracie. Możesz zaznaczyć tylko jedną odpowiedź. Jeśli pomylisz się, zakreśl kółkiem błędną odpowiedź i zaznacz prawidłową.

- Czym zajmuje się doker?**
  - zatrudnieniem towarów drobnicowych na statek, jego rozmieszczaniem w ładowniach i wyładowywaniem
  - przeladunkiem, transportem i składowaniem towarów
  - organizuje przewóz, wystawia dokumenty spedycyjne
  - sprawny przepływem materiałów i surowców między poszczególnymi firmami
- W którym wieku wzrosło znaczenie portu w Szczecinie na Pomorzu?**
  - X
  - XVI
  - XIII
  - XIX
- Co wpłynęło na rozwój i wzrost znaczenia portu w Szczecinie w XIX wieku?**
  - rozwój transportu kolejowego
  - zmiana rodzaju przeladowywanych towarów
  - działania wojenne
  - działania polityczne króla Prus Fryderyka Wilhelma I
- W którym wieku powstaje port w Świnoujściu?**
  - XX
  - XVIIII
  - XVI
  - XIX

- Jakie znaczenie miało oddanie do użytku w roku 1880 Kanału Cesar-skiego?**
  - skrócenie żeglugi pomiędzy Szczecinem i Świnoujściem
  - umożliwienie nadanie praw miejskich Świnoujściu
  - umożliwilo budowanie kamiennych falochronów
  - zróżnicowanie przeladowywanych w porcie Szczecin towarów

- Do jakiej głębokości planowane jest podgłębienie toru wodnego, co pozwoli na przyjmowanie przez port w Szczecinie większych jednostek?**

- 10 m
- 15 m
- 9,15 m
- 12,5 m

- Co przechowuje elewator Ewa?**

- zboże
- węgiel
- ruda
- drewno

- W którym roku podpisano porozumienie o przekazaniu szczecińskiego portu administracji polskiej?**

- 17 września 1947 roku
- 17 września 1945 roku
- 26 lutego 1946 roku
- 5 lipca 1945 roku

- Kiedy rozpoczął się najdłuższy strajk środowiska stoczniowego?**

- 17 sierpnia 1988 roku
- 17 sierpnia 1981 roku
- środowisko portowców nie angażowało się w protesty

- Wymień co najmniej 3 atuty kompleksu portowego Szczecin - Świnoujście:**

.....

.....

.....

.....

